

8. januar 2014

Ny kurs i forsvarspolitikken

Statsråden innvarsler et brudd med tiårs utenomstakk i forsvarspolitikken.

6. januar holdt forsvarsminister Ine Eriksen Søreide foredrag i Oslo Militære Samfund (OMS). Samme dag holdt hennes politiske rådgiver, og forsvarspolitiske støtte fra Stortinget, Audun Halvorsen foredrag for Institutt for forsvarsstudier. Foredragene ble positive opplevelser for alle som interesserer seg for de grunnleggende problemene i forsvarspolitikken. Halvorsens foredrag ble holdt under Chatham House Rules, og kan således ikke siteres direkte. Men det må være lov å røpe at han supplerte og utdypet statsrådets uttalelser om forsvarsplanleggingen på en måte som ytterligere viser at de har brukt sine åtte år i opposisjon på Stortinget til å skaffe seg dybdeinnsikt i Forsvarets situasjon og såkalte "utfordringer".

Eriksen Søreides foredrag er lagt ut på nettstedet til OMS. Det er leseverdig i sin helhet. Her er noen av hennes momenter:

- Forsvaret er kvalitativt sterkt og ivaretar de løpende oppgavene, inklusiv de krevende utenlandsoperasjonene på en utmerket måte.
- Forsvaret drives i dag ikke etter et bærekraftig plangrunnlag slik at det er alvorlige mangler som begrenser den operative kapasiteten ut over de løpende oppgavene.
- Det iverksettes en gjennomgang av hvilken operative kapasitet ("kapabiliteter" på NATO-språk) som kreves for sikkerhetspolitiske utfordringer ut over fredsoppgavene, nå og tenkbart i fremtiden.
- Den operative evnen må måles og vurderes (mer) realistisk i forhold til nødvendig kapasitet. Tiltak må prioriteres deretter.
- Slik prioritering, innenfor rammer av langsiktig bærekraft, vil kreve politisk vanskelige beslutninger. Mer penger til noe betyr regelmessig mindre til noe annet.
- Reelle tilstandsrapporter og prioriteringsgrunnlag må legges frem med større åpenhet slik at forsvarspolitikken kan debatteres og besluttet på et bærekraftig grunnlag.

Dette er tydelige mål, sammen med en rekke andre som gjennomgås i foredraget. Så spør det naturligvis om gjennomføringsevnen. Oppgavene er langt fra enkle, noe Eriksen Søreide også erkjenner. Men jeg ser to grunner til å håpe på fremgang. For det første den politiske ledelsens nevnte faglige forståelse. Den synes å overgå alle de siste tyve års forgjengeres ved deres tiltredelser, og noens også ved fratredelsen. Den andre grunnen er at den nylig tiltrådte forsvarssjefen, admiral Haakon Bruun-Hanssens har oppdaterte bakgrunn som sjef for Forsvarets operative hovedkvarter. Der har han for egen maskin beskjeftiget seg med

flere av de problemstillingene statsråden reiser. Legg til begges klare hode, faste form og milde vesen – vel, det tegner bra for en slagkraftig kombinasjon av politikk, utredning og gjennomføring.

J